

Potorchidee en emissie

De glastuinbouw ziet zich de komende jaren voor een enorme uitdaging geplaatst op weg naar een (nagenoeg) nul emissie. Sinds 2013 zijn de emissienormen van kracht, die in 2015 strenger zijn geworden en in 2018 nogmaals worden aangescherpt. Drainwater mag in de toekomst (bijna) niet meer worden geloosd op de sloot of op de riolering. Elk bedrijf moet maatregelen nemen om emissie te voorkomen.

Emissie op praktijkbedrijven

De emissie is gemeten bij vier phalaenopsisstellers en een teler van andere potorchideeën. Onderstaande tabel laat de gemeten waarden zien. Wat opvalt is dat de emissie vanuit de verschillende bedrijven erg divers is. Een gesloten bedrijf loost minder dan 50 kg en niet (geheel) recirculerende bedrijven lozen meer dan 400 kg N/jaar.

Gemeten emissie van stikstof en spui

Gewas	Stikstof mmol/l	Spui m ³ /ha/jaar	Emissie N via spui in kg/ha/jaar
Phalaenopsis	8,1	299	36
Potorchidee	8,2	1782	235
Phalaenopsis	8,2	1873	235
Phalaenopsis (geen recirculatie)	5,9	7263	703
Phalaenopsis (geen recirculatie)	6,8	7585	825
Gemiddeld	7,5	3760	407

Het bedrijf met de hoogste stikstofemissie loost twee keer zoveel kg N/ha als het gemiddelde bedrijf. Gemiddeld werd ruim 100 kg N/ha/jaar meer geloosd dan dat in 2013 is toegestaan. De norm voor 2013 is 300 kg N/ha/jaar.

Wat kunt u doen?

- Waterstromen in kaart brengen.
- Huidige emissie vanuit het bedrijf berekenen.
- Huidige emissie vergelijken met emissienormen.
- Inventariseren van de knelpunten.
- De meest efficiënte en effectieve maatregelen bepalen en uitvoeren.
- Monitoren van het resultaat van de maatregelen en het verloop van de emissie.

Berekenen van emissie

U meet de hoeveelheid spui en bepaalt de kwaliteit van het geloosde water. De emissie is te berekenen door:
 $(N\text{-gehalte in mmol} \times m^3 \text{ spui}) \times 14/1000 = \text{kg N.}$

Genoemde redenen van spui

- Orchidee is tot nu toe vrijgesteld van emissie regelgeving. Hierdoor was er geen wettelijke noodzaak tot emissiebeperking.
- Risico op ziekteverspreiding is te groot. De besparing is ten opzichte van de kostprijs marginaal.

- Teelt vindt vaak plaats op tafels met een open bodem, wat recirculatie lastig maakt.
- Verschillende teeltstadia op een bedrijf, waardoor meerdere voedingsschema's nodig zijn en er soms een overschot van drainwater met te hoge EC is.
- Uitgangswater wordt vaak al ontsmet en er is geen capaciteit voor ontsmetting van drainwater.

Komst van emissienormen

In het Platform Duurzame Glastuinbouw hebben overheden en bedrijfsleven afgesproken dat gestreefd wordt naar een nagenoeg emissieloze teelt onder glas in 2027. Deze afspraak vloeit voort uit de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water. Hiervoor worden emissienormen opgenomen in het Activiteitenbesluit.

Enkele oplossingsrichtingen

- Zorg voor voldoende kwalitatief goed uitgangswater.
- Zorg voor voldoende capaciteit en regelmatig onderhoud van ontsmettingsapparatuur.
- Onderhoud silo's goed.
- Stem drainwateropvang af op de watergift en het drainpercentage.
- Installeer een goede niveauregeling op de hergebruik silo. Hiermee kan u optimaal hergebruiken zonder dat de silo overloopt.

Tabel emissienormen

t/m 2014	2015-2017	2018 e.v.	Gewassen
25	25	25	Overige groenten
50	33	25	Anthurium, kuipplanten, perkplanten
75	50	38	Orchidee (cymbidium)
100	67	50	Tulp, eenjarige zomerbloeiërs
125	83	67	Tomaat, kruiden
150	100	75	Komkommer, potplanten, uitgangsmateriaal sierteelt, overige sierteelt
200	133	100	Aardbei, aubergine, paprika
250	167	125	Gerbera, Roos, uitgangsmateriaal groenten
300	200	150	Phalaenopsis, overige potorchidee

Meer informatie

Neem voor vragen en opmerkingen contact op met Margreet Schoenmakers, e-mail mschoenmakers@lto glaskracht.nl.

Kijk ook op glastuinbouwwaterproof.nl voor de meest recente oplossingsrichtingen.